

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/85/2013.

Iktatószám: Vj/85-12/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Kajtár Takács Hegymegi-Barakonyi Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. H.-B. Z., 1051 Budapest, Dorottya utca 6.), valamint a dr. H. M. K. (Horányi Ügyvédi Iroda, 1114 Budapest, Villányi út 1. 7/26.) által képviselt **MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt.** (1051 Budapest, Nádor utca 31.) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelemre indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a szintén a Kajtár Takács Hegymegi-Barakonyi Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda valamint a dr. H. M. K. (Horányi Ügyvédi Iroda, 1114 Budapest, Villányi út 1. 7/26.) által képviselt **MMBF Földgáztároló Zrt.** (1117 Budapest Budafoki út 79.) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt. közvetlen egyedüli irányítást szerezzen az MMBF Földgáztároló Zrt. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I .

A kérelmezett összefonódás

- 1) Az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (a továbbiakban: MFB) 2013. október 7. napján Részvény Adásvételi Szerződést kötött az MMBF Földgáztároló Zrt. (a továbbiakban: MMBF) részvényei 51 százalékanak megvásárlására.
- 2) Az MFB 2013. november 6-án postára adott, és a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2013. november 8-án beérkezett kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) VI.

fejezetének rendelkezései alapján az 1) pontban hivatkozott tranzakció engedélyezését kérte.

- 3) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján nem bejelentés-köteles. Az összefonódás engedélyezésére Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az összefonódás résztvevői

Az MFB-csoport

- 4) Az MFB a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény (a továbbiakban: MFB-törvény) 1. § (1) bekezdése alapján a Magyar Állam egyszemélyes részvénytársasága. Az MFB hitelintézeti tevékenysége mellett az MFB-törvény 3. § (5) bekezdése alapján az MFB-törvény 1. sz. mellékletében felsorolt vállalkozások esetében a Magyar Állam nevében a tulajdonosi jogok gyakorlását is ellátja. Az MFB felett a Magyar Állam részvényesi jogait (ezek között a vezető tisztségviselők kinevezését is) az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter, jelenleg a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot vezető miniszter (a továbbiakban: Miniszter) gyakorolja. Az MFB-törvény 12. §-a és 14. § (1) bekezdése szerint az MFB döntéshozó szerve, ügyvezető szerve az igazgatóság, így az üzleti tervek jóváhagyása is az MFB igazgatóságának hatáskörébe tartozik, és az MFB alapító okirata szerint a Miniszter az igazgatóság hatáskörét nem vonhatja el.
- 5) Az MFB az MFB-törvény 8. § (3) bekezdése szerinti körben rendelkezhet tulajdonrészrel más vállalkozásban. Ezen vállalkozások közül az MFB 100 százalékos tulajdonában lévő, és ennek révén az MFB által irányított MFB Invest Zrt. az MVM Magyar Villamos Művek Zrt.-vel (továbbiakban: MVM Zrt.) közösen irányítja a Magyar Gáztranszit Zrt.-t (a továbbiakban: MGT), amely a szlovákiai Eustream a.s. vállalkozással együttműködve építi a magyar-szlovák határt keresztező kétirányú földgáz vezeték magyarországi szakaszát. A várhatóan a 2014. év végére elkészülő gázvezeték üzemeltetésére azonban nem lesz jogosult, mert az Európai Bizottság 2013. szeptember 17-i határozata alapján az MGT-nek azzal egy, az irányítótól is független, üzemeltetési gyakorlattal rendelkező magyarországi vállalkozást kell megbíznia.
- 6) Az 5) pontban említett vállalkozáson túlmenően az MFB, az általa irányított vállalkozások, továbbá azon vállalkozások, melyek felett a Magyar Állam tulajdonosi jogait az MFB gyakorolja, nem végeznek olyan tevékenységet, amely kapcsolódna az MMBF tevékenységéhez.
- 7) Az MFB és az általa irányított vállalkozások (a továbbiakban együtt: MFB-csoport) a 2012. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül – együttesen 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt és Tptv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevételt értek el.

Az MMBF

- 8) Az MMBF a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: GET) szerinti földgáztárolási működési engedély alapján, egyrészt a Magyar Szénhidrogén Készletezési Szövetség számára nyújt a földgáz biztonsági készletezésről szóló 2006. évi XXVI. törvény szerinti földgáz biztonsági készletezési szolgáltatást, másrészt a GET alapján hozzáférésre jogosultak számára végez kereskedelmi földgáztárolási tevékenységet. Emellett a „Szeged-IV.-szénhidrogén, gáztároló” védnevű bányatelek kizárólagosságot biztosító bányászati jogosultságának birtokában szénhidrogén kitermeléssel is foglalkozik.
- 9) Az MMBF más vállalkozás felett nem rendelkezik irányítási joggal.
- 10) Az MMBF a 2012. évben 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

III.

Az engedélykérési kötelezettség

Összefonódás

- 11) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás irányítást szerez további egy, tőle független vállalkozás felett.
- 12) A Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja alapján közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás, ha a másik vállalkozás többségi szavazatot biztosító részvényeivel rendelkezik.
- 13) Az adott esetben az MFB az 1) pont szerinti Részvény Adásvételi Szerződéssel megszerzi az MMBF részvényei 51 százalékát, ami az előzőek alapján – mint egy vállalkozás feletti közvetlen egyedüli irányításszerzés – vállalkozások összefonódásának minősül.

Küszöbértékek

- 14) A Tpv. 24. § (1) bekezdés szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenötmilliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
- 15) A Tpv. 15. § (1) bekezdése szerint nem függetlenek az egy vállalkozás-csoportba tartozó – egymással a (2) bekezdés szerinti irányítási kapcsolatban álló – vállalkozások. A Tpv. 15. § (3) bekezdése szerint ugyanakkor függetlennek kell tekinteni azokat az állami vagy helyi önkormányzati többségi tulajdonban lévő vállalkozásokat, amelyek piaci magatartásuk

meghatározásában önálló döntési joggal rendelkeznek [27. § (3) bekezdés]. A hivatkozott 27. § (3) bekezdés értelmében az állami vagy helyi önkormányzati többségi tulajdonban lévő érintett vállalkozások nettó árbevételének [illetve Tpv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevétele] kiszámításánál azt a gazdasági egységet alkotó vállalkozást kell számításba venni, amely piaci magatartásának meghatározásában önálló döntési joggal rendelkezik.

- 16) A gazdasági egység a Tpv. vállalkozáscsoport fogalmán belül értelmezhető. Az állami többségi tulajdonban lévő vállalkozások a Tpv. 15. § (2) bekezdés szerinti vállalkozáscsoportot alkotnak ugyan, azon belül azonban az önálló döntési joggal rendelkező vállalkozások (vállalkozás-csoportok) elkülönülnek és gazdasági egységeket alkotnak (lásd Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2012. év 15.5.). Ebből a Versenytanács gyakorlata (lásd Vj-87/2013. sz. ügyben hozott határozat) szerint az is következik, hogy az önálló döntési joggal nem rendelkező többségi állami tulajdonú vállalkozások a tulajdonosi jogok gyakorlójával (adott esetben: az MFB-vel) együtt alkotják azt a Tpv. 26. § (5) bekezdése szerinti érintett vállalkozáscsoportot, amelynek nettó árbevételét [illetve Tpv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevételét] a tulajdonosi jogok gyakorlója által megvalósított összefonódás esetén figyelembe kell venni. Másként, az eljáró versenytanács a Tpv. 26. § (5) bekezdése szerinti érintett vállalkozáscsoport fogalmát a Tpv. 27. § (3) bekezdésére figyelemmel értelmezte akként, hogy a Tpv. 15. § (3) bekezdése alkalmazása esetén (tehát állami vagy önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozás esetében) a Tpv. 15. § (2) bekezdése szerinti vállalkozáscsoporton belül érintett vállalkozáscsoportnak az a Tpv. 27. § (3) bekezdése szerinti gazdasági egység minősül, amely a Tpv. 15. § (3) bekezdése szerinti önálló döntéshozatali jogosítvánnyal rendelkezik.
- 17) A Versenytanács gyakorlata szerint, ha az üzleti terv elfogadásához az állam többségi tulajdonosi jogai gyakorlójának jóváhagyása szükséges, akkor az adott vállalkozásnak nincs önálló döntési joga (lásd Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2012. év 15.4.). A Versenytanács korábbi határozataiban (Vj-17/2012. és Vj-23/2012.) arra a megállapításra jutott, hogy a többségi állami tulajdonban lévő MFB esetében a Miniszter irányítási joga korlátozott, mert az üzleti tervek jóváhagyása (mint az önálló döntési jog legfőbb tartalma) az MFB hatáskörébe tartozik, és ezt a hatáskört a Miniszter nem vonhatja el. Mindez jelenleg is fennáll [lásd 4) pont], ezért az eljáró versenytanács álláspontja szerint az MFB továbbra is önálló döntési joggal rendelkezik.
- 18) Miként arra a Versenytanács a fentebb hivatkozott Vj-17/2012. számú határozatában rámutatott, az MFB függetlenségét nem kérdőjelezi meg az a körülmény, hogy a Miniszter választja meg, és hívja vissza az MFB igazgatósági tagjait. Az állami többségi tulajdonú vállalkozások esetén ugyanis a Tpv. 23. § (2) bekezdés b) pontját (mely szerint irányítást jelent, ha a vállalkozás jogosult egy másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére) „felülírja” a Tpv. 15. § (3) bekezdése, abban az értelemben, hogy az állam struktúráján belül önálló döntési joggal rendelkező gazdasági egységek létezhetnek akkor is, ha egyébként (azaz az állami, önkormányzati tulajdonra vonatkozó kivételes szabályok alkalmazása nélkül) az azonos vállalkozás-csoportba sorolás feltételei fennállnak. A Tpv. 15. § (3) bekezdése pedig az állami tulajdonú vállalkozások függetlenségét kifejezetten a versenysztratégiai (piaci) magatartások meghatározása szempontjából engedi értékelni, és

ebből a szempontból az eljáró versenytanács álláspontja szerint az üzleti terv jóváhagyása a meghatározó körülmény (lásd még Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2012. év 15.8.).

- 19) Az MFB önálló döntési jogán alapuló függetlensége azt is jelenti, hogy az összes többi többségi állami tulajdonban lévő vállalkozástól (és az azok által irányított vállalkozástól is) függetlennek minősül. Ezért ezek a vállalkozások nem minősülnek az összefonódás Tpvt. 26. § (3) bekezdése szerinti közvetett résztvevőinek, és így nem tagjai az MFB-hez (mint az összefonódás közvetlen résztvevőjéhez) kapcsolódó érintett vállalkozáscsoportnak [Tpvt. 26.§ (5) bekezdés]. [lásd 16) pont] Tagjai viszont ennek az érintett vállalkozáscsoportnak az MFB által a Tpvt. 15. § (2) bekezdésének a) pontja alapján irányított vállalkozások. [lásd 16) pont] Azok ugyanis nem állami többségi tulajdonú vállalkozások, ezért függetlenségüket nem a Tpvt. 15. § (3) bekezdése, hanem az általános szabályok szerint kell megítélni (lásd Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2012. év 15.9.).
- 20) Mindezek alapján a jelen összefonódás esetében az MFB-csoport és az MMBF minősülnek összefonódással érintett vállalkozáscsoportoknak. E két vállalkozáscsoport 2012. évi együttes nettó árbevétele [illetve Tpvt. 24. § (3) bekezdése szerinti bevétele] meghaladta a 15 milliárd forintot, és azon belül mindkettőé az 500 millió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges. Az eljáró versenytanács szükségtelennek ítélte az abban való állásfoglalást, hogy az MMBF által végzett földgáz biztonsági készletezési szolgáltatás piaci magatartásnak minősül-e és erre figyelemmel az abból származó árbevétel a Tpvt. 24. § (1) bekezdése szerinti engedélykérési kötelezettség megítélése szempontjából figyelembe lehet-e venni, mert az MMBF kereskedelmi tárolásból származó előző évi nettó árbevétele is meghaladta az 500 millió forintot.

IV.

Az összefonódás értékelése

- 21) A Tpvt. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 22) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódásoknak az érintett vállalkozáscsoportok tekintetében jelentkező horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja [lásd a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 12. pontját].
- 23) A Tpvt. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel –

ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 24) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Erdemben azonban csak azon érintett piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 22) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

- 25) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 26) Az MFB-csoport és az MMBF különböző érintett piacokon végzik tevékenységüket, ezért az összefonódás következtében horizontális hatással nem kell számolni.

Vertikális hatás

- 27) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).
- 28) Az eljáró versenytanács a gáztárolási tevékenységet végző MMBF-nek az MFB-csoporthoz kerülése miatt nem azonosított vertikális versenyproblémát. Az MFB-csoportba tartozó MFB Invest Zrt. és az MVM Zrt. közös irányítása alá tartozó MGT-nek ugyanis az Európai Bizottság döntése alapján a gázvezeték üzemeltetésének majdani jogát át kell adnia más (független) vállalkozásnak.

Portfólió hatás

- 29) A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

- 30) Az összefonódás révén az MFB-csoport tevékenysége bővül az MMBF gáztárolási tevékenységével. Az MFB-csoport tevékenysége és a gáztárolás között azonban nem volt azonosítható olyan kapcsolat, amely alapján káros portfólió-hatással kellene számolni.

Konglomerátum-hatás

- 31) Konglomerátum-hatásról akkor beszélhetünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozáscsoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete.
- 32) Az MMBF jelenleg is egy jelentős tőkeerejű vállalkozáscsoport (MOL-csoport) tagja, mire tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint káros konglomerátum-hatással az összefonódás következtében nem kell számolni.

Összegzés

- 33) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdésének a) pontja szerinti határozatában az összefonódást engedélyezte.

V.

Eljárási kérdések

- 34) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 35) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 36) Az eljáró versenytanács a jelen eljárásban nem alkalmazta a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntést, mert az összefonódás révén az állami többségi tulajdonban lévő MFB szerzett irányítást [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Versenytanács elnökének 2/2013. számú közleménye 12. i) ii. pontját].
- 37) A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat előzetesen lerőta.
- 38) Az eljárást befejező döntést a Tpvt. 63. § (3) bekezdésének aa) pontja szerint a hiánytalan kérelem, illetve a Tpvt. 68. § (4) bekezdése szerinti hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni. A jelen esetben a Tpvt. 68. § (4)

bekezdése szerinti hiánypótlás elrendelésére nem került sor, így az ügyintézési határidő kezdőnapja – figyelemmel a Tpvt. 63. § (3) bekezdésére – 2013. november 9. Ennek megfelelően – figyelemmel a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontjára, melyek értelmében a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban 16 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be – az ügyintézési határidő 2014. január 13.

39) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. december 16.

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként
eljárva

dr. Kőhalmi Attila s.k.
versenytanács tag

dr. Ruzshtiné dr. Juhász Dorina s.k.
versenytanács tag